

Ar relegou voe casset neuze gant pep respet
Evit beza veneret dre bêvar c'horn ar bed :
E benn a voe bet cavet gant relijiuset
Voa ét da Jerusálem evel pélerinét.

An impalaer Valanç a felvezas deàn,
E gass da Constantinopl d'enori aneàn ;
Mes Doue en ampechas, dre ma voa heritiq,
Ha control da oll urzou an ilis catholiq.

D'an impalaer Theodos e voa reservet se :
D'ar guær a Gonstantinopl er c'hassas prest goude ;
Lod eus ar relegou-ze da Rom a voe casset,
Hac en ilis Sant Sylvestr gant enor bras plasset.

Demeus a Jerusalem e teuas eul loden
En Franç, d'ar Roue Pepin, gant daou vanac'h christen
Dre vertus ar relegou, Pepin a c'hounezas
Eur gombat an terrupla a voe guelet biscoas.

Laqat a eure sevel neuze eun abati
Evit gant solannite ellout o reposi ;
Amien, er Picardi, a gonserv e visach,
Ha Paris, da gaout e dâl e deus an avantach.

Sant Gregor, eus a guær Tour, en deveus assuret
Penos eun itron galles e devoa digasset
Eur banne goad eus ar Zant ebars eur fiolen,
A enoret en Basats gant an oll gristenien.

Sant Luc, an avieler, a zigassas ive
Unan demeus e zaouarn da Antioch goude.
Sant Gregor, arc'hescop Tour, ive a zeposas
En è ilis Sant-Martin eus e religou c'hoas.

Ellout a rër attestati penos en calz broyou
Ec'h enorer a Zant Yan darn eus e religou.
Nombr bras eus a viraclou dreizo zo c'hoarvezet :
Qementse a dle douguen dezo calz a respet.

Sigebert ha sant Gregor o deveus attestet
Penos e Vis da Sant Yan a voe goechal casset

Gant eur vreg er brô Savoia en Sant-Yan-Maurien.
En pelec'h voa veneret gant an oll gristenien.

An oll dud a Blouganou o deveus a viscoas
Assuret, evel int prest d'assuri d'an oll c'hoas,
Penos e zeo ar güir Bis, ha ze hep nep abec.
A zo en ilis Sant-Yan, en traounien Meriadec.

Ar Bis-se eo an hini pini a zisquezas
Goechal hon Zalver Jesus, d'ar c'houlz ma lavaras
« Cetu aze Oan Douc, én eo hepquen a lant
» Ar pec'hejou eus ar bed hac o rento divlam. »

Eur glao crén o veza ta bet mouguet an tan bras.
En pini ar bayanet ar Zant bras a dolas.
Ar gristenien voa eno a zaillas prest neuze
Var ar relegou santel a zistrujent ene.

Ar Bis santel voe casset neuze incontinant
Da Philip, hanvet ar Just, voa evit ar momant
Patriarch Jerusalem, pini a attestas
A ben nebeut en devoa grêt calz miraclou bras.

Pell bras goude-se, Thecla, demeus an Normandi
En digassas gant enor d'he brô, ha joa enni,
En pelec'h e vòe savet, dre ar c'hraç a Jesus,
Eun Ilis eus ar gæra d'ar Bis miraculus.

A dost d'an Ilis en d'oa eun autrou eur chapel,
Hac en d'oa en e zervich eur potr a Vreiz-Izel,
Pini a voa ar guinidic a baros Plouganou,
Hac a zougue ar brassa respet d'ar relegou.

An den yaouanc decidet da zistrei prest d'e vrô,
A c'hoantas meurbet digas gatàn ar memes tro,
Eun darn eus ar relegou, da veza depozet
En e vrô guer eus a Vreiz, pa vije cruet.

Bemdez ar potr devot-màn a bede hor Zalver
Da accordit e reget evit distrei d'ar guêr.
Yun ha pedi rà bemde, beuzet en e zaelou,
Evit m'elje obteni darn eue ar relegou.

An dra-màn a c'hoarvezas, evet ma zeo prouvez,
E anzer ma voa Roue en Franç. Charles seizvet ;
Arthur a Vreiz, Janned d'Arz, plac'h fur a Orleans,
A voa ar goella harpou demeus armeou Franç.

Aroc dont d'ar bartial, leun a zevotion,
En em rentas en ilis, ar joa en e galon ;
Ea goude pedi Doue en em laqas en hent,
Ouz en em recommandi da Roue an oll Zent.

Ar o'henta devez êru en enr gueric vian,
E commenças ar c'hleyer oll da zon o-unan ;
Dre ma zê gant an hentchou, an oll gouez a stoue
Dirac ar Breton yaouanc, güir servicher Doue,

An oll a voa estonet a velet qementse,
Hac e commañjont crial : sorcer eo an den-ze,
Arrêtet e voe qerqent ha laqet er prison,
Ar pez en cargas neuze eus a affliction.

Pedi a eure Doue da zonet d'en sicour.
E qemeraz San-Yan evit e brote-tour.
Neuze e sant eur c'hoant vras evit ollout cousqot,
Hac evit caout e repos eo en em c'hourvezet.

Mes antronos ar beure e voe bras estonet,
Pa hanavezas e voa en e vrô difunet.
Var blacen cœr an tantad en bourg San-Yan-ar-Bis,
Ha dirac e zaoulagad pa velas an ilis.

Güelet ra ive gant joa traounien Meriadec,
Hac ar môr varzu Brô-Sauz gant argouill o redeq ;
Castel Primel, ha memes ive ty e dad qez ;
Ar pez en lacas certen bars ar brassa souès.

Dre ma tisqen an dossen, an oll gouez a zouble,
Demeus a bep tu d'an hent elec'h ma tremene.
Mes pa voe tost da chapel Sant Meriadec neuze (1),
Ar c'hloc'h outân e-unan gant nerz bras a zone.

(1) Et memes pliq e i pehini e veler birio ilis Sant-Yan-ar-Bis.

Ar bobl eus a zivardro prest oll a ziredas
Da chapel Sant Meriadedec, en pini e velas
An den yaouanc daoulinet en traon ouz an auter,
Elec'h ma pede Doue gant eur galon sincer.
Diouc'h-tu, en presañ an oll, a voa bras estonet,
Giergennou ar chapel zo en em alumet,
Ha deus diabars e vrec'h, ar relegou santel,
Hep ma santas tam a grenn, a zaill var an autel.
Pa velas an den yaouanc ar miracl êruet,
E vacas mervel gant joa, qement voe estonet.
Pa deu ennàn e-unan, en devezs assuret
E voa evit güir ennes Bis Sant Yan beniguet.
Au Duc Yan a voa neuze er guær eus a Voened,
Pa glêvas ar miraclou a voa bet êruet,
Cant e vab, ar C'homt Monfort, a deu da Vontroulez ;
Yoland d'Anjou, e bried, voa gante assambles.
An autrou Yan Malestroit, escop eus a Naonet,
Ha Yan eus a Validir, escop eus a Voened,
Yan Prijant, escop Leon, ha calz eus a noblañç,
En castel crén Montroulez, eur plaç a assurañç.
An Duc a guemen neuze ma teuy incontinant
An den yaouanc d'e gavet hep nep retardamant ;
Presantet voe gant autrou escop a Landreguer,
Hac e voe intêrojet eno var ar matier.
Goude beza bet clêvet ar recit ar sclerra
A c'hinou an den yaouanc, a voa eus ar c'haera,
E cânjot eun *Te Deum* ebars ilis ar Vur :
Eur solanite gaera eno a dra sur.
Goude'n offic e yezot gant calz devotion
Te neus a ilis ar Vur oll en procession :
Ar pêvar Escop, an Duc hac an oll noblañçou
Gant calz a solennite da baros Plouganou.
Mes, rentet var hed ul lêo eus ar plaç santel-ze,
E lacjot troad d'an douar neuze evit bale.

An Duc o veza poqet d'ar relegou neuze,
A roas eur voest caer aour vit o laqet one.
En traounien Meriadec voe savet eun Ilis.
Hac e voe hanvet neuze *Ilis Sant-Yan-ar-Bis*.
En eur douch gant Bis Sant Yan eus an dud afflijet,
E vijent rentet qerqent en ho brassa yec'het.
D'an dud dall vije eno rentet prest ar güelet,
Ar c'hêvet d'ar re vouzard, d'ar re gam ar c'herzet ;
Qer bras voa ar foul eno, ma voe souden ranqet
Ober eun ilis v'assoc'h vit ar belerinet.
Ar bloavez pèvarzec cant daou-uguent voe fontet
Ilis caer Sant Yan-ar-Bis, dre c'hraç Salver ar bed ;
An oll Duqet eus a Vreiz eus a greiz o c'halon
O deus bed da Vis Sant Yan eur guir devotion.
Ar Zozon o veza bet, bremàn e zeus goal bell,
Disqennet, dre finisse, tosi da gastel Primel,
A yas qerqent da billa tud bourz Sant Yan-ar-Bis,
Ha da laeres bis Sant Yan conservet en ilis.
Partial rejont qerqent evit distrèi d'ho brô :
Eur joa demeus ar folla a zanter, oll eno.
O bêleyen a deuas oll en procession...
Mes. ne zalejont qet pel da gaout punission.
Pa zigoras o doyen ar voest ma voa ar Bis,
En em gavjont sebezet en eur fêçon esqis,
Rac ar voest a voa goullou, hep nep netra ennâ,
Ar pez o digonsertas er stat an estrancha.
An dud impi o devoa laeret ar religou
A voe neuze punisset dre galz a valeuriou :
Darn a voe rentet bouzard, darn dall, darn mac'haignet,
Anfin, an darn-vuya' nê gant maleur voe scôet.
Eur ciergen a alumjont a dost d'an auter vras,
Carguet a artifiçou, mes ractal e varvas.
An daclou o tiredec var diou chod ar Verc'hez,
A eure dizoloi o oll fallagriez.

Mes dont a rejont d'anaout o oll impiete.
Hac en em strincjont d'an douar da implori Doue,
Ha nebeut amzer goude en Sant-Yan n'em gavet,
Dre c'hraç ar Bis voa eno, e voent oll prest yac'het.
Hon Ducqes Anna goude, dre c'hraç ar Brovidanç,
Deuet da veza pried d'ar Roue eus a Franç;
A dremenas dre Naonet, Guerrand, Goened, Alre,
Henbont ha Qemperelle, ha dre Guemper ive.
Ac'hane e yas da Vrest, neuze da Lesneven,
Var Folgoat ha da Gastel, hac ec'h êru souden,
Er guar eus a Vontroulez, el lec'h voe recevet,
Ar joa en oll galonou, gant enor ha respet.
He lagad cleiz a rê dêi souffrançou hras meurbet,
Provost ar Vur hac e vreur da Sant-Yan voe casset,
Da guerc'hat ar Bis santel evit e farei,
Hac ne zônje qet certen e voa ret dêi mont di.
Qerqent, person Plouganou, Plouezoc'h ha Güimiec,
Person Lanneur ha Plouyan, ha c'hoas meur a velec
En em gavas un Sant-Yan evit douguen ar Bis;
Mes ermes eus ar vèred e tistro d'an ilis!
Pa glêvas ar Rouanez e voa digüezet se,
E c'houlennas mil pardon ouz an Autrou-Doue.
Pardon, Sant Van beniguet, ouzoc'h a c'houlennàn,
Me ya d'hoc'h ilis santel d'oc'h implori breman.
En Lann-Festour e tisqen neuze var he zreid noas;
O roudou c'hoas a veler var sichen men ar groas,
Pini a zoug an hano a *Groas ar Rouanez*;
Plaç devot d'ar pelerin ha d'ar belerinez.
Neuze e yas diarc'hen bete Sant-Yan-ar-Bis,
Ha carguet eus a zaelou, ec'h antren en ilis;
Diouc'h-tu dirac an auter neuze e taoulinas,
Ha gant eur galon fervant ha feiz vras e pedas.
An offiç a voe canet gant calz solannite,
E eur music ar c'haera a voe clevet en

Goude m'a devoe clêvet ena an oferen.
Voe poset vag he lagad ar Bis santel soudan.
Ractal eu em gâvas yac'h, a drugare Douc.
Ilac e ra calz presantchon da ilis Sant Yan neuze.
Bepret enpad ma vevas hon Ducqes qer caret.
E conservas d'ar reliq eur respet bras mourbet.
Etouez ar presantchon caer e devoa bet roct.
Ec'h admirer c'hoas hirio eur c'halir caer meurbet.
Eur pezh ar burzudussa eus ar brassa eston.
Achappet da oll distruch ar revolution.
Ar recit-mâ brezonec eus a Sant-Yan-ar-Bis,
Zo bet goechal imprimet en gallec, en Paris,
Gant Pierres Pautonnier, er bloa mil c'hoec'h cant pelup.
Tachomp ni oll d'en disqi, plijadur a raj demp.
Pardou caer Sant-Yan-ar-Bis zo ar heval vatug.
A vis Even, mes atao an devez diagent
E vez grêt eun tantad caer etal feunteun ar Bis,
En pelec'h e vez ivez eun tân caer artific.
Ne ouffe nep den compren an nombr pelerin
A veler dre oll eno, eus a bep brò rentet.
Evit implori sicour Bis sant Yan beniguet.
Ma conservint dre e c'hraç bonheur bras ar guélet.
C'houi, pelerin et devout demeus a bep contre,
Tachit d'en em broçuri an Hisor-mâ hirie,
Evit ellout e c'hana, en ho prò, o repos,
Da c'hortos caout ar boneur da vont d'ar barados.

FIN.

1851

A.-L.-M.-L.

(Propriété)

E Modtroulez, e ty P. LANOË, ru ar Pave.